

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m. xxvi. p[er]tractans iniurias eccl[es]iastic[is] doctorib[us]
illatas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER I. CAP. XXVI

roganter hic sciscitari non pertinuisti. Quid (inquiens) suspectum heresi hic inuenies? Dubitas tu aliquem vniuersalis dispositione ecclesie calumniantem aut condemnantem de heresi suspectum esse. va. de ad. dist. xxij. c. j. et. xxv. q. j. Violatores. et vide quid olim fuerit verisum. Sed antea que hic habes prosequere.

IOAN. REVCHLIN. AD BE.

Et in re nostra de libris scribarum noli statim condemnare. neque statim credere. quod non omni spiritui est credendum. sed an spiritus illi sint a deo probandum est. Discutiendum igitur diligenter est quod bono queve malo proferatur spiritu. Discutiendum et de libris scribarum. an blasphemii sunt vel stulti. vel ad ritum eorum pertinentes. vel sacra scripturarum bene exponentes. aut mysteria fidei nostre ardua declarantes. Primi illi (ut sepe dicitur) sunt supprimendi. alij tolerandi dum ecclesia eos tolerat. vltimi magnope amplectendi. custodiendi. et seruandi.

THEOLOGVS

S. U. Mugaris vir bone. et dicis que ad propositum non sunt. De libris namque bonis nihil verum est in questione. Et libros eos esse asseruandos per sacras litteras. probare natus es. quos postea quod olim limam discussionis ecclesie subierunt. nosti et condemnatos et igni addictos. Et que tibi inuercundia virorum puderatissime. vix modo dicere ausis de his ipsis libris. noli statim comburere. sed discutiendum est diligenter de libris scribarum an blasphemii sint. Credis nempe secus egisse aplicam sedem? Num putas aliquos suasuros ut huiusmodi libri contra preueniam discussionem comburatur. Verumtamen Capnion quid iam tibi et discussioni. qui Thalmud etiam ubi continet hereses saluasti. et illic loci e quibus viri probati. hereses eius in lucem produxerint. attestate tua prima assertione ubi. Si comburentur (ais) libri contra quos probati scripserunt non fierent ipsi manifesti. pro eo quod postea nemo scire posset. an eorum argumenta et replice vere fuissent. vel non vere. Certe Capnion tibi conclusum est. Unde ut Benignus loquatur patiaris.

Non concordat
sibi ipsi

Caplm. xxvi. tractans iniurias ecclesiasticorum doctoribus illatas.

GE. BENIG. AD IOAN. RE.

Carpente te in eo. dixisti namque commentaria iudeorum tamque fontes esse seruanda. Si namque eorum commentaria sunt fontes. igitur nostrorum erunt rivuli. Uideris doctores iudeorum. nostris sanctis doctoribus (quod sunt motus ecclesie) preferre. Et ita doctrinam synagoge supra ecclesie doctrinam extollere. quod profecto non licebat.

THEOLOGVS.

S. J. Capnioni responsuro patefiet. attamen veram introduxisti conclusionem. Capnion itaque veniat et soluat.

IO. REVCH. AD G. BE.

LIBER I. CAP. XXVI

Prima commentaria respectu posteriorum fontes dici possunt. sicut enim commentaria quae scripturae textum potius verum non fucatum declarant et exponunt sunt tamquam fontes respectu eorum quibus exponitur textus posterior et fucatus. Et ob rem dicitur Hieronymus hebraicam veritatem traditioni. lxx. interpretum et omnibus alijs proponit. Illi enim mysteria homini gentili perscrutari noluerunt sed occultaverunt. Sic igitur se habent commentaria ad commentaria. sicut textus ad textum. Sed textus hebraice veritatis est sicuti fons ad alios textus. igitur et commentaria super illum facta sunt sicut fontes ad commentaria super posteriores textus facta. Nonne testamentum veterum a iudeis accipimus? Formamque scripturae ille sunt apud eos. Igitur iudei praeferrunt nobis. et doctrina eorum doctrinae nostrae non sequitur profecto. quia consequens est falsum. et antecedens verum. Et ex veris nihil sequitur nisi verum. sic nec illorum consequentia erat bona. Quia etiam nostrorum commentaria sunt posteriora. et super textum posteriorum facta. et in eo videamur minores. illa minoritas est sicuti quidam. Mater et mater est nobilior filio quam quibus in quantum genuit eum. sed erunt in filio multa alia quibus dignior est. Sic et in nostris doctoribus est alia scientia testamenti novi. et in ecclesia sicuti. Non ergo fons est sicuti nomen. dignius. nisi in quantum fons. Sed est dignius sicuti quidam et indignius simpliciter absolute indignius. Videntur captiosos homines. quanto odio ferant in primum. excecavit eos malicia eorum.

THEOLO.

S. ii. Imminuta facis Capionem professionem. Dixisti certe commentaria iudeorum servanda. veluti eos fontes. ex quibus recta veritas. et sacre scripturae intellectus emanat. ad hanc veritatem citando canonem Zeiunium. lxxvi. dist. quae apte non de commentariis. sed loquitur de textu veteris legis. Nostrorum vero commentaria doctorum. praefestim caligis comparasti quibus homo egre tegitur in hyeme. Insup ut patres nostris doctoribus vehementer opus esse auxilio et usu iudaicorum commentariorum. tam nugaciter quam Catholicorum false et inapposite citasti. ea. Ut veterum. dist. ix. Nam et hoc non de commentariis. sed veteris legis textu palam differit. Deinde augendo doctorum christianorum iniuriam. raucide nimis insonuisti. Si (inquens) verba Rabi Salomonis subtraherent de postilla Nicolai de Lyra. residuum posset in admodum paucis apprehendere folijs. quod Lyranus idem de proprio capite scripsit. Addens et hanc florem caninum. quae nostros doctores adornasti. Valde multos (inquens) nostrorum doctorum scripturas male exponere. et ob id sepe patere risui. Hac et beatus Hieronymus macula repingis. Quibus sanctorum doctorum scomatibus iniuris. id divi Thome 2° 2°. q. x. ar. x. opposuimus. Infideles facile fidem tenent. si fidelium defectus cognoscant.

Caligis i hyeme
me Capionem
Latholicorum
par scripta do
ctorum
Denudat Ly
ranus.
Macula nri
doctores.

S. iii. Nec assertores in praefatas hereses insinulauimus. Verum eas carpsimus tum ob in catholicos irreuerentiam doctorum. tum quia nimio et sinistro iudeorum sequeantur favore. tum quia in iudeorum exultationem et tripudium. in christianorum vero confusione per te et excor

LIBER I. CAP. XXVI.

Porci iudeis
grati.
fol. ij. facie. ij.
sui consilij
fol. v. facie. p.

Extra de iude.

gitate. et per uniuersum edite sunt mundum. Multa tenique id genus per iudaico effinxisti fauore. illos uilissimos canes. crucis christi et sanguinis eius benedicti crucis inimicos. seruos utique domini diaboli ascriptitios. cum euangelij sacri inapposita et praua applicatione. non modo romani. uerum et sacri imperij ciues facis. Quia dicitis. Quandoquidem ambe secte immediate membra sacri imperij. et cesaris ciues sunt. Et de nouo illud affirmando ais. Superius uere annotant. quod nos et illi unius imperij Romani conciuues sumus. Nec tua sunt Capnion. Ubi profecto fidelissime (et plus quam ipsi facere ausint) per perditis aduocasti iudeis. christianis iniurie derogando. eos quos christi mors liberos fecit. maledictis iudeis obinando. et id sub hoc infami uocabulo Secte. illos hoc. scilicet perfidos iudeos quos christi mors perpetue subiecit seruituti (ca. Et si iudeos eodem titulo) nobis christianis associas. et sub honestissimo sacri imperij ciuium nomine. Que omnia non solum redolent. sed et iudaicum fauorem sciant. Nimirum. quod uicque adeo in te uehementissimum fuit. ut christianus. ut iuris doctor. sacrum euangelium aduersus utrumque ius. canonicum pariter et civile. turpiter ad iudaicum inflecteres fauorem. ut eos conciuues sacri scriberes imperij. quos canonum cum ius dicit de iure seruituti perpetue subiectos. quosque diuus Imperator Constantinus (tamquam huius iuris executor) perpetue seruituti subiecit. iuxta notata Slos. in ca. Consultuit. extra de iude. et ibi doctores.

IOAN. REVCH. AD BE.

Uide nunc captiuos homines quanto odio ferant in primum. excruciat eos malicia eorum.

THEOLOGVS

Job. xvi.

Mos hereticorum

Sixtus quartus.

Ps. cxxviii.

S. iiii. Audiuimus frequenter talia tua incircumcisa et ut ex porribus claret iniquissima uisita et opprobria. poteramus certe et filia tui (licet cum maiore ueritate) loqui. Sed in celis est testis noster. et scius noster in excelsis. qui nouit. quam hec passi sumus absque iniquitate manus nostre. apud quem et mundas per tui illuminatione crebras preces seruenter effudimus quantumque nobis iniurieris. non ignorantes hunc spiritum superbis malorum dogmatum cultoribus fuisse more. uirum catholicos eorum lues pestiferas iuste obiurgantes. talibus iniuriis turpiter persequi et bonas correctiones uerborum immutationibus perferre. Captiuose autem aut dolose aut fraudulenter theologos Colonienenses tecum egisse speramus nullam ueritatis catholice dicturam amatorem. qui certe nunquam tuam molestiam. sed ueritatis christiane defensionem intendimus. Nec hoc contra iuris ordinem aut summi maximique pontificis Sixti. quam Rome exhibuimus generalem permissionem. Unde si aliquo in te uicti sumus odio. utique illud sanctum et perfectum charitatis odium est. de quo propheta sibipsum gaudet. quod uerum detestatur. diligite uero hominem. id quod forsitan non dum bene apud uanitates artem didicisti. quod diuus Augustinus 2^a 2^e. q. xxi. ar. vi. clare docet. Dine falsus sis

LIBER I. CAP. XXVI.

nis vestro correspondet falso principio dum iniuriosissime cludis. quo nec venenosius quod sperere potuisses Odium itaque tuarum hereticarum assertionum. ac sacre scripture temerationis. glorie dei atque proximi dilectioni affine est. Nec proinde tamquam malicia excecatur. sed diuine est index illuminationis.

Sequitur Correctorium.

- Bb** primo. facie secunda in verbis Reuchlin. lege vitium non virtutem
Lc primo. facie prima. §. viij. lege valentia. non placetia. lege etiam eodem in loco de clamarationibus. non de clamarationibus. facie autem secunda eiusdem littere in §. x. lege secundum quod et non quod. Lege etiam ibidem amassio tuo et non tua.
Itē **Lc**. ij. facie prima. §. p. in septima clausula. lege ita bene et non eque bene
Facie autem secunda. §. p. lege quasi falsantem. non tamquam. et deinde in eodem §. lege dum est. Et ille testimonium. non illi.
Lc. ij. facie secunda. §. iij. post dictorem melius. addenda sunt ista tria verba. vel ita bene.
Lc. iij. facie prima. §. viij. circa finem legendum est probasse. et non scripsisse
Facie secunda in verbis Reuch. lege Tercio dixit. non ideo. Deum in iisdem verbis Reuch. post sperabatur legendum est et putabatur. Et deinde in verbis Georgij. legendum est bis. seruoque loco sentio. Et eodem loco legendum est lex scripture. non nature. et in fine legendum est iudicare non iudica
Dd. ij. facie secunda. §. iij. circa finem. lege loquens. et non loquens.
Dd. iij. facie prima. §. vij. legendum est promouere. non promouere. deinde legendum est asserendo. non assentiendo.
Dd ultimo. facie secunda. §. vij. legendum est si hec aniles. non hic.
Ee. ij. facie prima. §. ij. in verbis Reuch. legendum est sensus. non sensum.
Dein in capitulo. xij. §. iij. in verbis Reuch. lege. est igitur illos
Ff primo. facie secunda. §. vij. lege actum. xvj. Dein in capitulo sequenti. §. p. legendum est inflectere. non inflectum. et in eodem loco. legendum est recordate non recordati
Ff ultimo. facie prima. §. iij. in verbis Reuch. legendum est moysi. et non moisi
Gg. j. §. xj. lege protuli finiam. non protul.
Gg. ij. §. pmo. lege error. non erro.
Gg. iij. facie secunda in fine. legendum est ob irreuerentiam.
Gg. iij. §. vj. legendum est promouere debent.
Hh. j. §. pmo in fine. legendum est gnavissime. non ignavissime.
Hh. ij. §. pmo. legendum est diiudicare. et deum. §. ij. legendum est. causis. et in §. iij. allegatio apostoli est ad Thimo. x. Dein in §. iij. in verbis Reuch. lege fuisse. loco habuisse. Et eodem in loco. legendum est. Sed feci quasi quadam similitudinem.